

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
דאף/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

כתובות דף פז.

כשהבעל פוטר את אשתו משבועה, מאיזה שבועות הוא פוטר?

על מה שנעשית אפוטרופיא	על מה שפגמה מכתובתה		
פוטר אותה	פוטר אותה	לרב יהודה	לרב מרדכי ¹
אינו פוטר	פוטר אותה	לרב נחמן	
אינו פוטר	פוטר אותה	לרב אשי ²	

פטרה בעלה מן השבועה, הפטור שלו מועיל על "שעבר"³, מהו הלשעבר?

על מה שנעשית אפוטרופיא	לע מה שמכרה בין מיתה לקבורה		
הוי לשעבר - ופטורה מלהשבע	לא הוי לשעבר - וחייבת להשבע	לרב יהודה	
הוי לשעבר - ופטורה מלהשבע	פטורה מלהשבע ⁴	לרב מתנא	

כתב הבעל לאשתו שפוטר אותה משבועה בלשונות דלהלן, מה הדין?

דלא נדר ודלא שבועה	נקי נדר נקי שבועה		
הוא אינו משביע, יורשים משביעים	הוא והיורשים אין משביעים	לרבה אמר ר' חייא	
הוא אינו משביע, יורשים משביעים	הוא והיורשים משביעים	לרב יוסף אמר ר' חייא	
הוא אינו משביע, יורשים משביעים		בנכסי	לר' זכאי
הוא והיורשים אין משביעים		מנכסיה אילין	
בין בנכסי ובין מנכסיה אילין, אינו משביע		הוא עצמו	אבא שאול בן א"מ
בין בנכסי ובין מנכסיה אילין, משביע ⁵		היורשים	

¹ ואכן הוקשה לרב מרדכי בסברת רב יהודה, דהניחא שבועת פוגמת בכתובתה י"ל שדעתה היתה לבקש ממנו שיכתוב לה שלא ישביע אותה, כיון שהיא מעלה בדעתה שבמשך ימי חייה תצטרך למעות ותפגום את כתובתה. אולם לגבי אפוטרופיא, אין סברא שהיא מעלה בדעתה שבעלה יעשה אותה אפוטרופיא - שתבקש עתה בעת כניסתה לחופה שיפטור אותה משבועה.

² ס"ל אפי' בסברת רב יהודה דכאן לא פוטר אותה משבועת אפוטרופיא, ומה שאמר רב יהודה משבועת אפוטרופיא מיירי על דבר אחר, וכדלהלן.

³ כן מבואר במשנה וברש"י שם שסיפא דמתניתין ד"הלכה מבר בעלה לבית אביה" וכו', היורשים משביעים אותה על העתיד לבוא (דהינו על מה שנעשתה אפוטרופיא אח"כ - על נכסי יתומים), אבל אין משביעים אותה על הלשעבר.

⁴ אכן לא מטעם שפטור של הבעל מועיל על בין מיתה לקבורה, אלא שכיון שמכרה בין מיתה לקבורה בשביל "כרגא" - דהיינו לפרוע את מס המלך המוטל על היתומים, או "למזונ" - דהיינו מזונותיה או מזונות היתומים, או "לקבורה" - בשביל לקבור את הבעל, מוכרים את הנכסים - אפי' שהם של יתומים - בלא הכרזה מכיון שצריך את הכסף במהירות, ולכן גם לא משביעים באופן זה, כיון שמצוי הוא שמוכרים בפחות נכסים אלו מחמת דוחה הזמן, ותיקנו שלא תשבע - שלא תבוא לידי שבועת שקר.

⁵ אף שמצד הסברא היה נראה שבין הוא ובין יורשיו אין משביעים אותה, דכל הלשונות המשמעות שלהם שבה לומר שפטורים משבועה. אכן יש תקנת חכמים "הבא ליפרע מנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבועה". וחולק הוא על תנא דמתניתין דס"ל שיכול הבעל לפטור בפירוש את האשה מלהשבע גם ליורשיו היתומים.